

Ўзбекистон Республикаси
Соғлиқни сақлаш вазирининг
2025 йил "23" июндаги
180-сонли буйруғига
илова

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИ
РЕСПУБЛИКА ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН ХИРУРГИЯ ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТИББИЁТ МАРКАЗИ

**«ЎТ-ТОШ КАСАЛЛИКЛАРИ» НОЗОЛОГИЯСИ БЎЙИЧА МИЛЛИЙ
КЛИНИК СТАНДАРТИ**

ТОШКЕНТ - 2025

«ТАСДИҚЛАЙМАН»

«Академик В.Вохидов номидаги

РИХИАТМ» ДМ директори

С.И. Исманлов

[Handwritten signature]

2025 йил

**«ЎТ-ТОШ КАСАЛЛИКЛАРИ» НОЗОЛОГИЯСИ БЎЙИЧА
МИЛЛИЙ КЛИНИК СТАНДАРТ**

ТОШКЕНТ – 2025

**ЎТ-ТОШ КАСАЛЛИКЛАРИ БЎЙИЧА МИЛЛИЙ КЛИНИК СТАНДАРТИ ТАШХИСЛАШ ВА
ДАВОЛАШГА ЖАЛБ ЭТИЛАДИГАН МУТАХАССИСЛАР НОМИ**

ХКТ-10/11 бўйича кодланиши:	Нозологик номланиши:	Нозология бўйича амбулатория шароитида ташхислаш ва даволаш учун жалб этиладиган мутахассислар		Нозология бўйича стационар шароитида ташхислаш ва даволаш учун жалб этиладиган мутахассислар	
		Асосий назорат қилувчи мутахассис	Қўшимча жалб этиладиган мутахассислар	Асосий назорат қилувчи мутахассис	Қўшимча жалб этиладиган мутахассислар
K80.0	Ўткир холецистит билан ўт пуфагидаги тошлар	1. УАШ 2. Гепатолог 3. Жаррох	1. Кардиолог 2. Эндокринолог 3. Пулмонолог 4. Невролог 5. Торакал хирург 6. Гастроэнтеролог 7. Уролог 8. Нефролог 9. Қон-томир жарроҳи 10. Педиатр	1. Гепатолог 2. Жаррох 3. УАШ	1. Кардиолог 2. Нефролог 3. Эндокринолог 4. Қон-томир жарроҳи 5. Пулмонолог 6. Невролог 7. Торакал хирург 8. Гастроэнтеролог 9. Уролог 10. Педиатр
K81.0	Ўткир холецистит				
K82.0	Ўт пуфагининг блоканиши				
K82.2	Ўт пуфагининг тешилиши				
K80.4	Холецистит билан ўт йўлларида тошлар				
K80.5	Холангит ёки холецистициз ўт йўлларидаги тошлари				
K80.8	Холелитиёзнинг бошқа шакллари				

ЎТ-ТОШ КАСАЛЛИКЛАРИНИ ТАШҲИСИ ВА ДАВОСИ

БЎЙИЧА РЕЖАЛИ ТАШХИСЛАШ, ДАВОЛАШ, РЕАБИЛИТАЦИЯ ва ДИСПАНСЕРИЗАЦИЯ ТАДБИРЛАРИ

Диагностик тадбирлар	Тиббий хизматлар номи	Режали тиббий ёрдам кўрсатиш даражаси ва тури бўйича					Хизмат кўрсатиш ёки текширувни ўтказиш минимал сони	Даволаш муддати
		Амбулатор ёрдам		Стационар ёрдам*				
		ОШП/ОП	КТМП	Туман (шаҳар) шифохоналари	Вилоят даражасидаги тиббиёт муассасалари	Республика даражасидаги тиббиёт муассасалари		
Асосий мутахассис (хирург) маслаҳати	Шикояти ва анамнез (касаллик ва ҳаёт анамнезини йиғиш)	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Объектив кўрик	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Физикал ва клиник текширув	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Локал статус кўриги	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
<p>Изоҳ: беморда кўшимча бошқа ёки ёндош касалликлари аниқланган ҳолатда, кўрсатмага мувофиқ Миллий клиник протоколларда келтирилган бошқа тегишли тор доирасидаги мутахассисларнинг кўриги ўтказилиши талаб этилади;</p> <p>- касалликни асоратланган ҳолатида мурожаат бўлса ва/ёки аниқланса, шунингдек жарроҳлик амалиётига кўрсатма бўлган ҳолатларда шошилиш жарроҳ консултацияси ўтказилади, бемор ҳолатига қараб шифохонага стационар давога ва/ёки жарроҳлик амалиётини ўтказиш учун йўналтирилади.</p>								
Мутахассис (шифокор) маслаҳати (қўшимча)	Жарроҳ	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Қон-томир жарроҳи			+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Эндокринолог			+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Кардиолог	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Пулмонолог				+	+	кўрсатма бўйича	

	Невролог				+	+	кўрсатма бўйича	
	Торакал хирург				+	+	кўрсатма бўйича	
	Гепатолог				+	+	кўрсатма бўйича	
	Гастроэнтеролог				+	+	кўрсатма бўйича	
	Уролог				+	+	кўрсатма бўйича	
	Нефролог				+	+	кўрсатма бўйича	
	УАШ	+	+	+			бир мартадан кам эмас	

Изох: (кўрсатмага мувофиқ) беморда қўшимча бошқа ёки ёндош касалликлари аниқланган ҳолатда, кўрсатмага мувофиқ Миллий клиник протоколларда келтирилган бошқа тегишли тор доирадаги мутахассисларнинг кўриги ўтказилиши талаб этилади;

Асосий лаборатор текширувлар	Умумий қон таҳлили	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Умумий пешоб таҳлили	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Қоннинг биокимёвий таҳлили (умумий билирубин, бевосита ва билвосита билирубин, АЛТ, АСТ, умумий оқсил, мочевина, креатинин, электролитлар, қондаги глюкоза);		+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Коагулограмма (АПТТ, ХНН, фибриноген, ПТ, ПТИ, МНО);		+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Қон гуруҳи ва Rh омили;		+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	

	Вассерман реакцияси;		+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	ИФТ усули орқали ОИВ қон тахлили		+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	ИФТ усули орқали Гепатит Б ва С тахлили;		+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	

Изоҳ: Беморни кўриқдан ўтказиш вақтида ёндош касалликлари аниқланса, тиббиёт муассасалари даражасидан келиб чиқиб кўрсатмага кўра қўшимча текширувлар ўтказилади.

Қўшимча лаборатор текширувлар	Нажасни яширин қон кетишига текшируви		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Қонда СРБ аниқлаш			+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Кислота–асос мувозанати			+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Экспресс тест D-Dimer микдорини аниқлаш			+	+	+	кўрсатма бўйича	
	ЭЧТ аниқлаш			+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Электролитларнинг ва рН анализи			+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Лейкоформулани аниқлаш			+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Қон суюлиши вақти аниқлаш			+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Қонда глюкоза аниқлаш		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Қонда липидлар спектри (ТГ, Хол, ЛПВП, ЛПНП, ЛПОНП, КА) аниқлаш			+	+	+	кўрсатма бўйича	

Изоҳ: (кўрсатмага мувофиқ) Беморни кўриқдан ўтказиш вақтида ёндош касалликлари аниқланса, тиббиёт муассасалари даражасидан келиб чиқиб кўрсатмага кўра қўшимча текширувлар ўтказилади.

	ЭКГ	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	ЭхоКГ		+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	

Асосий инструментал текширувлар	Қорин бўшлиғи УТТ		+	+	+	+	бир мартадан кам эмас
	Кўкрак қафаси ва қорин бўшлиғи аъзоларининг рентгенографияси/ рентгеноскопияси		+	+	+	+	бир мартадан кам эмас
	Ошқозон ичак тизими контрастли текшируви		+	+	+	+	бир мартадан кам эмас
	ЭГДФС		+	+	+	+	бир мартадан кам эмас
	МРТ холангиография				+	+	

Изоҳ: Беморни кўриқдан ўтказиш вақтида ёндош касалликлари аниқланса, тиббиёт муассасалари даражасидан келиб чиқиб кўрсатмага кўра асосий текширувлар бир неча марта ўтказилиши мумкин.

Қўшимча инструментал текширувлар	МСКТ- Коронарография				+	+	кўрсатма бўйича
	Оёқ чуқур веналар УТТ				+	+	кўрсатма бўйича
	Спирометрия		+	+	+	+	кўрсатма бўйича
	Кўкрак қафаси ва қорин бўшлиғи контрастли МСКТ текшируви				+	+	кўрсатма бўйича

Изоҳ: (кўрсатмага мувофиқ) Беморни кўриқдан ўтказиш вақтида ёндош касалликлари аниқланса, тиббиёт муассасалари даражасидан келиб чиқиб кўрсатмага кўра қўшимча текширувлар ўтказилади.

***СТАЦИОНАР ДАВОГА КЎРСАТМА:** Касалликни даражаси ва клиник белгиларни кайталаниши.

ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН СТАЦИОНАР ДАВОГА КЎРСАТМАЛАР

Режали стационар давога кўрсатма (жаррохлик амалиётисиз)	Шошилинич стационар давога кўрсатма
Ўнг қовурға ости соҳасидаги оғриқ. Кўнгил айнаши, томоқда жиғилдон қайнаши, қайд қилиш.	Механик сариклик. Мерфи, Ортнер синамалари мусбат бўлганда.

(МЕДИКАМЕНТОЗ ДАВО)

Даволаш тадбирлари (асосий медикаментоз даво)		Режали тиббий ёрдам кўрсатиш даражаси ва тури бўйича					Ўртача суткалик дозировкаси	Бир курслик дозировка
		Амбулатор ёрдам		Стационар ёрдам				
		ОШП/ОП	КТМП	Туман (шаҳар) шифохоналари	Вилоят даражасидаги тиббиёт муассасалари	Республика даражасидаги тиббиёт муассасалари		
Дори-воситанинг (халқаро патентланмаган) номи	Дори-воситанинг дозировкаси ва қўлланилиши							
Цефтриаксон		+	+	+	+	+		
Баралгин		+	+	+	+	+		
Гепат-Мерц		+	+	+	+	+		
Цефотаксим		+	+	+	+	+		
Цефепим		+	+	+	+	+		
Метронидазол		+	+	+	+	+		
Ципрофлоксацин								

Левифлоксацин								
---------------	--	--	--	--	--	--	--	--

Изоҳ: (кўрсатмага мувофиқ) 1. Беморни кўриқдан ўтказиш вақтида ёндош касалликлари аниқланса, тиббиёт муассасалари даражасидан келиб чиқиб кўрсатмага кўра дори воситаларининг дозаси ва тури ўзгартирилиши мумкин.
2. Беморга тавсия қилинадиган дори воситалар (кардиологик дори воситалари, анитигистамин, умумий кувватловчи ва антибиотик воситаларни) тури ва дозировкаси бемор ва касалликни анамнези, кечиш даври, текширувлар натижаси ва индивидуал ёндошув орқали белгиланади.

Даволаш тадбирлари (кўшимча медикаментоз даво)		Режали тиббий ёрдам кўрсатиш даражаси ва тури бўйича					Ўртача суткалик дозировкаси	Бир курслик дозировка
		Амбулатор ёрдам		Стационар ёрдам				
		ОШП/ОП	КТМП	Туман (шаҳар) шифохоналари	Вилоят даражасидаги тиббиёт муассасалари	Республика даражасидаги тиббиёт муассасалари		
Дори-воситанинг (халқаро патентланмаган) номи	Дори-воситанинг дозировкаси ва қўлланилиши							
Атропин сульфат		+	+	+	+	+		
Флуконазол-СБС					+	+		

Изоҳ: (кўрсатмага мувофиқ) Беморни кўриқдан ўтказиш вақтида ёндош касалликлари аниқланса, тиббиёт муассасалари даражасидан келиб чиқиб кўрсатмага кўра қўшимча дори воситаларининг дозаси ва тури ўзгартирилиши мумкин.

(РЕЖАЛИ ЖАРРОҲЛИК АМАЛИЁТИ)

Даволаш тадбирлари (оператив даво)	Режали тиббий ёрдам кўрсатиш даражаси ва тури бўйича				
	Амбулатор ёрдам		Стационар ёрдам		
	ОШП/ОП	КТМП	Туман (шаҳар) шифохоналари	Вилоят даражасидаги тиббиёт муассасалари	Республика даражасидаги тиббиёт муассасалари
Жарроҳлик амалиёти/аралашув/муолажа номи					
Традицион холецистэктомия			+	+	+

Лапараскопик холецистэктомия			+	+	+
КЭР бўйича ўт йўллари найчалаш				+	+
Пиковский бўйича ўт йўллари найчалаш					+
Тери-жигар орқали ўт йўллари найчалаш					+
Гепатико-энтеро анастомоз қўйиш					+
Изох: (кўрсатма бўйича) Жарроҳлик амалиёти учун тиббий техник базани шакллантириш орқали ҳамда мутахассисларнинг салоҳиятини ҳисобга олиб, Республика даражасидаги амалиётларнинг вилояти ёки туман даражасида ўтказилиши мумкин.					

(ДАВОЛОВЧИ ОВҚАТЛАНИШ/ПАРХЕЗ)

Овқатланиш тартиби	Режали тиббий ёрдам кўрсатиш даражаси ва тури бўйича				
	Амбулатор ёрдам		Стационар ёрдам		
	ОШП/ОП	КТМП	Туман (шаҳар) шифохоналари	Вилоят даражасидаги тиббиёт муассасалари	Республика даражасидаги тиббиёт муассасалари
Пархез столи ва унинг давомийлиги					
Пархез №5стол	+	+	+	+	+
Режим – беморнинг умумий ҳолатидан келиб чиққан ҳолатда буюрилади.	+	+	+	+	+
Фитотерапия	+	+	+	+	+

(ДИСПАНСЕРИЗАЦИЯ)

(СОҒЛОМ КОНТИНГЕНТ ДИСПАНСЕРИЗАЦИЯСИ/”Д” НАЗОРАТГА ОЛИНГАН БЕМОР ДИСПАНСЕРИЗАЦИЯСИ)

Диспансеризация тадбирлари	Тиббий хизматлар номи	ОШП/ОП	КТМП	Тадбирлар минимал сони	Диспансер назорати муддати
Мутахассис (шифокор) маслаҳати	1. Объектив кўрув	+	+	Кўрсатма бўйича	
	2. Клиник текшируви	+	+	Кўрсатма бўйича	
Изоҳ: Кушимча юрак кон томир касалликлари аниқланганда ОШП/ОП ва КТМП шароитида назорат қилинади ва даволанади					
Лаборатор текширувлар	1. Умумий кон таҳлили	+	+	Кўрсатма бўйича	
	2. Қон биохимия таҳлили;	+	+	Кўрсатма бўйича	
	3. Коагулограмма	+	+	Кўрсатма бўйича	
Изоҳ: Беморни кўриқдан ўтказиш вақтида ёндош касалликлари аниқланса, тиббиёт муассасалари даражасидан келиб чиқиб кўрсатмага кўра қўшимча текширувлар ўтказилади.					
Инструментал текширувлар	1. ЭГДФС		+	Кўрсатма бўйича	
	2. Рентгенконтрастли текшируви		+		
	3. Қорин бўшлиғи УТГ		+	Кўрсатма бўйича	
Изоҳ: Беморни кўриқдан ўтказиш вақтида ёндош касалликлари аниқланса, тиббиёт муассасалари даражасидан келиб чиқиб кўрсатмага кўра қўшимча текширувлар ўтказилади.					

(БИРЛАМЧИ, ИККИЛАМЧИ ВА УЧЛАМЧИ ПРОФИЛАКТИКА/ СКРИНИНГ)

Профилактика тадбирлари	Тиббий хизматлар номи	ОШП/ОП	КТМП	Тадбирлар минимал сони	Реабилитация муддати
Мутахассис (шифокор) маслаҳати	1. Тиббий кўриқ (хавф омилларини аниқлаш)		+	Кўрсатма бўйича	
	2. ОП ва/ёки марказий поликлиника шифокорининг (жаррох) тизимли мониторинги		+	Кўрсатма бўйича	
Изоҳ: (кўрсатма бўйича) Беморларни тизимли мониторинги орқали хавф омиллари аниқланган тақдирда, беморлар қайта чуқурлаштирилган тиббий кўриқ ўтказиш мақсадида тор мутахассисларга жўнатилади.					

(РЕАБИЛИТАЦИЯ)

Реабилитация тадбирлари	Тиббий хизматлар номи	Уй шароитида	ОШП/ОП / КТМП	Стационар шароитида	Тадбирлар минимал сони	Реабилитация муддати	
Мутахассис (шифокор)	Тўғри овқатланиш бўйича тавсиялар ва назорати	+	+	+	Доимий равишда		
	Мунтазам ҳаракатланиш тартиби	+	+	+	Доимий равишда		
	Кун тартиби ва уйку режими	+	+	+	Доимий равишда		
	Даволовчи жисмоний тарбия	+	+	+	Доимий равишда		
	Фитотерапия		+	+	Кўрсатма бўйича		
	Массаж			+	+	Кўрсатма бўйича	
	Физиотерапия			+	+	Кўрсатма бўйича	

Изоҳ: Беморнинг саломатлигидан келиб чиқиб, кўшимча тадбирлар киритилиши мумкин

1 сон гепатобилиар хирургия ва жигар трансплантацияси бўлими мудирини:

Миролимов М.М.

1 сон гепатобилиар хирургия ва жигар трансплантацияси бўлими мудирини:

т.ф.д. профессор Акбаров М.М.